

MED ILBUD OVER GRENSEN OG INN I ET NYTT ÅR

Av Arvid Løhre

Postens ekspresstjeneste er ikke hva den engang var. Fra 2007 var det slutt på all ekspresstjeneste til utlandet. Brevpost kunne fra da av ikke sendes raskere enn som A-post, verken innenlands eller til Norden. Postens hurtigste sendingskategorier finnes i dag blant tilbudene til Bring. Både til Norge og Norden tilbys Bring QuickPack Day Certain som hurtigste alternativ. Men da har vi fjernet oss langt fra frimerkefrankert brevpost.

Ved årsskiftet 1933-1934 var fortsatt Postvesenet den viktigste kanalen for å sende dokumenter som hastet. Månedens brev er et brev sendt som ilbud med tog på utvekslingsekspedisjonen Oslo – Ed, eller Bureau ambulant Oslo – Ed, som var det internasjonale navnet på korrekt fransk. Poststempelet viser navnet litt forkortet. Ekspedisjonen Oslo – Ed var hovedpostforbindelsen med utlandet, og hadde rutenummer 1 i Rutebok for Norge. Jeg har i skrivende stund ikke tilgang til de aktuelle rutene. Men i følge Dirigerings-håndboka til Semmeleng, sommeren halvannet år før dette brevet ble sendt, var det to ganger daglig post til Ed. Togene gikk klokka 8:30 og 18:45 fra Oslo. Mye tyder på at dette brevet er sendt med et kvelds- eller nattog. Avsender mangler, så det kan like gjerne være postlagt direkte på toget på Østbanestasjonen i Oslo som på en av stasjonene langs Østfoldbanens vestre linje. I Sverige ble posten ført videre med svensk togpost, trolig PKP 44.

Brevet er adressert til: «Herr chefsredaktören Alvar Andersson / Morgon Tidningen / Göteborg / Sverige». I følge svensk Wikipedia ble den liberale dagsavisen *Morgontidningen* i Gøteborg utgitt i perioden fra 1932 til 1940. Avisen ble utgitt av Göteborgs Handelstidnings AB, men gikk med tap og ble lagt ned etter åtte år. Alvar Andersson er ikke omtalt i Wikipedia.

Brevet er merket «Express» øverst i venstre hjørnet, og det er påsatt en rød etikett, teksten på norsk og fransk: ILBUD / EXPRES. Jeg mener det skal være etiketten med betegnelsen EE-03, (Pedersen 2007). Brevet er frankert med tre stykker rød 20 øre løve II, NK 145. Portoen på 60 øre består av brevporto til Sverige, 0-20 gram, 20 øre + ilbudgebyr, 40 øre. Denne satsen var gjeldende i over 19 år, fra 01.08.1927 til 01.10.1946. Portokombinasjonen er med andre ord kanskje ikke helt sjelden.

Det som gjør dette brevet spesielt, er at det er sendt på nyttårsaften 1933, og kommer fram på morgenen første nyttårsdag. I tillegg til stempel (SL) på framsiden: «BUREAU AMB. OSLO-ED / II, 31 XII 33», har den på baksiden et ankomststempel: «GÖTEBORG / L 1 k, -1.1.34. 5-6 f». Jeg regner med at «f» står for *förmiddag*, og det vil da si at brevet ankom Gøteborg mellom klokka 05:00 og 06:00, etter en ferd gjennom nyttårsnatta.

To årstall – to land – tolv timer! Godt nytt år!

Kilder:

Oslo Filatelistklubb (2012): «*Norgeskatalogen 2013*». Side 384-397: Portotakster 1877-1912.

Pedersen, Petter E. (2007): «*Il- og ekspresstjenesten for brevpostforsendelser – med katalogisering av etikettene som ble benyttet.*» I: Ånensen, Peer-Christian (red.): Det lille bibliotek TM bind 3, Norsk Filatelistforbund, Oslo. Side 49-70.

Semmeleng, Olav (1932): «*Norges Postruter. Dirigerings-håndbok. 50de utgave for sommeren 1932.*» Uten sted og utgiver.

Wikipedia, Sverige: http://sv.wikipedia.org/wiki/Morgontidningen,_G%C3%B6teborg